Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

ХАЛҚ СЎЗИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

1998 йил 5 март, пайшанба

Сотувда эркин нархда
№ 47 (1828)

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
ФАРМОНИ

ХЎЖАЛИК ЮРИТУВЧИ СУБЪЕКТЛАРНИНГ ИҚТИСОДИЙ НОЧОРЛИГИ ВА ШАРТНОМА МАЖБУРИЯТЛАРИНИНГ БАЖАРИЛИШИ УЧУН МАНСАБДОР ШАХСЛАРНИНГ ЖАВОБГАРЛИГИНИ КУЧАЙТИРИШ ТЎҒРИСИДА

Республикада амалга оширилаётган иқтисодий ислоҳотларнинг бориши шуни кўрсатмоқдаки, қатор хўжалик юритувчи субъектлар раҳбарларининг масъулиятсизлиги, ташаббуссизлиги, боқимандалик кайфияти, корхоналарнинг шартнома мажбуриятларини бузиши уларни иқтисодий ночорлик ва банкротликка олиб келмоқда.

Ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар ва хўжалик судлари зарар кўриб ишлаётган хўжаликларга нисбатан муросасозликка йўл қўймоқдалар, мазкур корхоналарнинг мансабдор шахсларини қонунда белгиланган жавобгарликка тортмаяптилар. Хўжасизлик ва пул маблағларини беҳуда сарфлаш, улардан мақсадсиз фойдаланиш ҳолатларига хўжалик низоларини кўриб чиқишда етарли баҳо берилмаётир. Судлар корхоналарни банкротликка олиб келувчи дебитор-кредитор қарзларининг юқорилиги ҳамда зарар кўриб ишлашнинг сабабларини етарли даражада ўрганмаяптилар ва аниқламаяптилар. Етказилган мулкий зарарни айбдор мансабдор шахслар ҳисобидан қоплаш юзасидан аниқ чоралар кўрилмаяпти.

Хўжалик юритувчи субъектларнинг раҳбарлари жавобгарликни ҳис этмаган ҳолда ўзибўларчилик, совуққонлик ва хизмат мансабини суиистеъмол қилиш ҳолатларига йўл қўйишни давом эттирмоқда. Бундай ҳолатга ортиқ тоқат қилиб бўлмайди ва кескин чоралар кўрилиши талаб қилинади.

Корхона ва ташкилотларнинг иқтисодий ночорлиги учун хўжалик юритувчи субъектлар мансабдор шахсларининг жавобгарлигини кучайтириш, шартномаларнинг ўз вақтида тузилиши ва уларда белгиланган мажбуриятларнинг лозим даражада бажарилишини таъминлаш мақсадида:

1. Хўжалик судларининг фаолияти республикада олиб борилаётган иқтисодий ислоҳотлар талабларига тўла жавоб бермайди деб топилсин.

Қонун бузувчиларга нисбатан муросасозлик қилиш, айрим судлар фаолиятидаги сансолорлик ва расмиятчиликка олиб келувчи хўжалик низоларини кўришга юзаки ёндашиш ҳолатлари қоралансин.

2. Ўзбекистон Республикаси Олий хўжалик суди, Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар хўжалик судлари:

хўжалик низоларини кўриш жараёнида жиноят аломатлари аниқланган ҳолатларда хўжалик юритувчи субъектлар мансабдор шахсларига нисбатан жиноят ишлари қўзғатсин;

иқтисодий ҳуқуқбузарликларни содир қилган шахсларга нисбатан маъмурий жавобгарлик чоралари қўллансин;

хўжалик юритувчи субъектга етказилган мулкий зарарни айбдор мансабдор шахслар ҳисобидан қоплансин;

пул маблағлари ва бошқа мулкдан оқилона фойдаланмаслик, тўлов интизомини бузганлик, шартнома мажбуриятларини бажармаслик ва корхоналарни банкротлик даражасигача олиб келганлик учун хўжалик юритувчи субъектларнинг раҳбарларини ва бошқа ходимларини эгаллаб турган лавозимидан озод этишга қадар бўлган интизомий жавобгарликка тортиш ҳақида тегишли органларга тақдимномалар киритсин.

3. Таъкидлансинки, Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги ўз фаолиятида хўжалик юритувчи субъектларга шартномалар тузиш ва шартнома мажбуриятларининг бажарилишини ташкил этиш, ҳуқуқий ёрдам кўрсатиш масалаларида палапартишлик ҳамда ноизчилликка йўл қўйиб сусткашлик қилмоқда.

Адлия вазири С.М.Мирсафоевдан:

хўжалик юритувчи субъектларни, энг аввало, уларнинг мансабдор шахсларини шартнома интизомини бузганлиги учун жавобгарликка тортиш бўйича қонунчиликда белгиланган чораларни қўлланиши устидан назоратни кучайтириш ҳамда бу ишда расмиятчилик ва ҳуқуқий саводсизликка барҳам бериш;

Ўзбекистон Республикаси Олий хўжалик суди билан биргаликда ўн кунлик муддат ичида шартномалар, шу жумладан қишлоқ хўжалигида контрактация шартномаларини тузиш ва ижро қилишнинг ҳуқуқий асосларини мустаҳкамлаш, шартнома мажбуриятларини бажаришнинг аҳволини мунтазам ўрганиш ва хўжалик юритувчи субъектларнинг жавобгарлигини ошириш бўйича тадбирлар ишлаб чиқиш талаб қилинсин.

4. Белгилаб қўйилсинки, хўжалик юритувчи субъектларнинг раҳбарлари корхоналарнинг иқтисодий барқарорлигини таъминлаш учун шахсан жавобгардирлар. Пул маблағлари ва бошқа мулкдан оқилона фойдаланилмаслик, тўлов интизомининг бузилиши, шартнома мажбуриятларининг бажарилмаслиги ва корхоналарни банкрот бўлиш даражасигача етказиш кўрсатиб ўтилган шахсларни қаттиқ жавобгарликка, жиноий жавобгарликка тортишгача олиб келади.

5. Ўзбекистон Республикаси Прокуратураси хўжалик юритувчи субъектлар қонунларни бажариши устидан назоратни кучайтирсин, корхоналарни иқтисодий ночорликка, банкротликка олиб келганлиги ва шартнома мажбуриятларининг лозим даражада бажарилмаганлиги учун мансабдор шахсларни қаттиқ жавобгарликка тортиш тўғрисидаги масалани ҳал қилиб, ўз вақтида судларга даъво аризаларини тақдим этсин.

6. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси бир ойлик муддат ичида қонунчиликка ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш юзасидан таклифлар тайёрласин ва мазкур Фармоннинг бажарилиши бўйича қарор қабул қилсин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти
И.КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
1998 йил 4 март.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
ФАРМОНИ

ФОНД БОЗОРИНИ ЯНАДА РИВОЖЛАНТИРИШ ҲАМДА ДАВЛАТ МУЛКИ НЕГИЗИДА ТАШКИЛ ЭТИЛГАН АКЦИЯДОРЛИК ЖАМИЯТЛАРИНИ ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАШ ЧОРА-ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Акциядорликка айлантирилаётган корхоналарнинг Ўзбекистон ва хорижий сармоядорларни жалб этишдан манфаатдорлигини ошириш, уларнинг техник қайта жиҳозланишини таъминлаш, рақобатбардош маҳсулот ишлаб чиқариш ҳамда фонд бозоридаги фаолиятини рағбатлантириш мақсадида:

1. Акциядорликка айлантирилаётган корхоналарнинг акциялари пакетларини Ўзбекистон Президентининг 1997 йил 31 мартдаги 1740 рақамли Фармонида белгиланган улушлари бўйича қуйидаги тартибда жойлаштирилсин:

меҳнат жамоаси акциялари пакети акциядорликка айлантирилаётган корхона тасарруфига берилади, жамоа аъзолари ўртасида тарқатилади ҳамда улар кўзлаган тартибда фойдаланилади;

давлатга тегишли акциялар пакети давлат мулкини бошқариш ваколатига эга бўлган орган сифатида Ўзбекистон Республикаси Давлат мулкини бошқариш ва тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш давлат қўмитаси ихтиёрида қолади;

эркин сотув ҳамда хорижий сармоядорларга сотишга мўлжалланган акциялар пакетлари Ўзбекистон Республикаси Давлат мулкини бошқариш ва тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш давлат қўмитаси ҳамда акциядорликка айлантирилаётган корхоналар томонидан биргаликда жойлаштирилади ва тарқатилади.

2. 1999 йил 1 январгача бўлган даврда эркин сотув ва хорижий сармоядорларга мўлжалланган акциялардан тушган маблағ (валюта ҳисобидаги тушумни ҳам ҳисобга олган ҳолда), истисно тарзида, тўлалигича (операция харажатларидан ташқари) қайтармаслик имтиёзи билан, акциядорликка айлантирилаётган корхоналарга ўтказилади. Бу маблағ солиққа тортилмайди ҳамда ундан ишлаб чиқарилаётган маҳсулотни ренавация қилиш ва янгилаш бўйича қатъий мақсад йўлида фойдаланилади.

Акциядорлик жамиятларига айлантирилаётган корхоналарнинг эркин сотув ва хорижий сармоядорларга мўлжалланган акцияларни сотишдан тушган маблағлари махсус очиладиган махсус ссуда ҳисобларида жамланади.

Ўзбекистон Республикаси Давлат мулкини бошқариш ва тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш давлат қўмитасига 1999 йил 1 январга қадар бўлган даврда акциядорлик жамиятларига айлантирилаётган корхоналар билан биргаликда уларнинг эркин сотув ва хорижий сармояларга мўлжалланган акцияларини сотиш билан боғлиқ барча масалаларни ҳал этиш ҳуқуқи берилсин.

Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги, Давлат солиқ қўмитаси акциядорлик жамиятларининг акцияларни сотишдан ўз ихтиёрида қолган маблағлардан аниқ мақсадларда фойдаланиши устидан назорат қилсин. Бу маблағлардан кўзда тутилган мақсадларда фойдаланмаслик ҳоллари аниқланган тақдирда, улар республика бюджетига ўтказилади.

3. Белгилаб қўйилсинки:

давлат корхоналарини акциядорлик жамиятларига айлантириш жараёнида пайдо бўлган акциялар янги эгаларига белгиланган тартибда сотилгунга қадар биринчи марта жойлаштирилган давлат мулки ҳисобланади;

акциядорлик жамиятлари томонидан дивидендларни ўтказиш, уларни тўлаш тўғрисида қарор қабул қилинган пайтдаги ҳолатига кўра, низом жамғармасининг бошланғич ҳажмига мувофиқ тарзда, мавжуд акцияларнинг тўла суммаси бўйича, акцияларнинг давлатга тегишли, лекин сотилмай қолган қисмини ҳам ҳисобга олган ҳолда амалга оширилади.

Ўзбекистон Республикаси Давлат мулкини бошқариш ва тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш давлат қўмитаси, Қимматли қоғозлар бозори фаолиятини мувофиқлаштириш ва назорат қилиш марказий вазирликлар, идоралар, концернлар, корпорациялар ва уюшмалар билан биргаликда 1998 йилнинг 1 чораги мобайнида акциядорлар рўйхатини улар олиши лозим бўлган дивидендларни тўлаш учун давлатга тегишли бўлган акциялар пакетларига мувофиқлаштирсинлар.

4. Ўзбекистон Давлат мулкини бошқариш ва тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш давлат қўмитаси манфаатдор вазирлик ва идоралар билан биргаликда икки ҳафта муддат ичида Хусусийлаштириш Инвестиция Фондлари (ХИФлар) фаолиятини такомиллаштириш бўйича Вазирлар Маҳкамасига таклиф киритсин. Таклифда қуйидагилар ҳисобга олинсин:

ХИФларни бошқарувчи компанияларнинг молиявий барқарорлиги ҳамда уларнинг раҳбарлари профессионал даражасига талабчанликни ошириш;

ХИФларни бошқаришнинг чекланган кишилар доирасида концентрациялашуви ва ХИФлар активлари билан ғайриқонуний операциялар ўтказилишига барҳам бериш.

5. Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги, Молия вазирлиги, Давлат мулкини бошқариш ва тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш давлат қўмитаси ва Давлат солиқ қўмитаси бир ҳафта муддат ичида:

Вазирлар Маҳкамасига амалдаги қонунчиликка мазкур Фармондан келиб чиқадиган ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш ҳақида таклиф киритсин;

амалдаги идоравий меъёрий ҳужжатлар ва йўриқномаларни мазкур Фармон талабларига мувофиқлаштирсин.

6. Мазкур Фармоннинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари В.Чжен ҳамда Молия вазири Ж.Сайфиддинов зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти
И.КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
1998 йил 4 март.

БОЖХОНА:

ҲАЙЪАТ ЙИҒИЛИШИ

Ўзбекистон Республикаси Давлат божхона қўмитаси ҳайъатининг кенгайтирилган йиғилиши бўлди. Унда Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар, Тошкент шаҳар божхона бошқармалари, «Тошкент-аэро» ихтисослаштирилган божхона комплекси бошлиқлари ҳамда вазирликнинг бошқа тузилмалари раҳбарлари иштирок этди.

Мажлисда қўмита тизимининг 1997 йилги фаолияти якунлари, мамлакатимиз раҳбари Ислом Каримовнинг Вазирлар Маҳкамаси мажлисидаги маърузасида ўртага қўйилган вазифалар ҳамда Президент фармонлари ва ҳукумат қарорлари ижроси юзасидан 1998 йилнинг ўтган 2 ойи мобайнида амалга оширилган ишлар муҳокама этилди. Бу ҳақда қўмита раиси, генерал-майор Ўткир Комилов маъруза қилди.

Маърузачи ва сўзга чиққанлар ўтган даврда божхона хизматини такомиллаштириш борасида бир қатор тадбирлар амалга оширилгани туфайли жойларда ижобий натижаларга эришилганини қайд этиб, айни пайтда кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялаш ишларида камчиликлар содир этилганини таъкидладилар. Аттестациядан ўтказилган 2712 ходимнинг 414 нафари ишдан бўшатилгани, 152 нафарининг лавозими пасайтирилгани шундан далолат беради. Юлғичлик, таъмагирлик, порахўрлик, айниқса, айрим мансабдор шахсларнинг жиноятчилар билан алоқада бўлишлари, айбдорларни ҳимоя қилишлари, ўз хизмат бурчларига совуққонлик билан қарашлари ҳолларига асло йўл қўймаслик зарур. Шу боис ДБҚ кадрлар бошқармаси, хавфсизлик хизматларининг ҳудудий божхона бошқармалари фаолиятини янада такомиллаштириш, ташкилий, тарбиявий ва касб малакасини ошириш ишларини яхшилашга эътибор қаратилди.

Ҳайъат йиғилишида Президентнинг 1998 йил 23 февралдаги «Ўзбекистон Республикаси ҳарбий қисмларида интизомни мустаҳкамлашга қаратилган чора-тадбирлар тўғрисида»ги Фармонини бажариш мақсадида шу йилнинг 17 февраль куни Сурхондарё вилояти «Оқтош» божхона постида рўй берган фожиани келтириб чиқарган сабабларни аниқлаш учун ўтказилган хизмат текшируви натижалари ва бу борадаги камчиликларни бартараф этиш юзасидан амалга оширилиши лозим бўлган чора-тадбирлар ҳамда божхона органлари шахсий таркиби ўртасида хизмат интизомини кучайтириш тўғрисида» ДБҚ раисининг биринчи ўринбосари, божхона хизмати генерал-майори Собит Алимбоевнинг ахбороти ҳам тингланди.

Йиғилишда муҳокама қилинган масалалар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди.

Миркарим МИРСОВУРОВ,
республика Давлат божхона қўмитаси матбуот бўлими бошлиғи.

ВИЛОЯТДА:

ЙИЛ ЯКУНИ НИМАНИ КЎРСАТДИ?

Ўтган йили Самарқанд вилоятида ижтимоий-иқтисодий ислоҳотларни янада чуқурлаштириш борасида муайян силжишга эришилди. Жумладан, ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш 6,2 фоиз ўсди, биринчи марта ички маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми аҳоли ўсиши даражасидан ортди.

Вилоят фаоллари йиғилишида ана шу рақамлар келтирилди. Унда Президентимиз Ислом Каримов куни-кеча Вазирлар Маҳкамасида йил якунларига бағишлаб ўтказилган мажлисдаги маърузасида барча соҳалардаги ислоҳотларни янада чуқурлаштириш борасида ўртага қўйган вазифалар муҳокама этилди. Вилоят ҳокими А. Мардиев шу хусусда маъруза қилди.

Маърузачи ва сўзга чиққанлар ўтган йили эришилган муайян муваффақиятларни қайд этиш билан бирга, асосий эътиборни йўл қўйилган камчилик ва хатоларни бартараф этиш зарурлигига қаратдилар. Чунончи, 37 та корхона йилни зарар билан якунлади. 62 та корхонада ишлаб чиқариш ҳажми камайишига йўл қўйилди. Серҳаражат, сифати паст маҳсулот ишлаб чиқариш, эски технологиялар мавжудлиги, бозор талабларини яхши билмаслик, маркетинг хизмати суст ишлаётганлиги панд бермоқда. Дебиторлик ва кредиторлик қарзлари камаймаяпти.

Йиғилишда кадрлар тайёрлашни яхшилаш, қишлоқ инфратузилмасини ривожлантириш, аҳоли турмуш фаровонлигини янада ошириш, Оила йили деб эълон қилинган жорий йилда оналик ва болаликни ҳимоялашни кучайтириш, оилани мустаҳкамлаш, болалар тарбияси масалалари ҳам кўриб чиқилди.

Ҳ. ШУКУРОВ,
ЎзА мухбири.

ОЛИЙ ХЎЖАЛИК СУДИДА

ИНТЕЛЛЕКТУАЛ МУЛК

Ўзбекистон Республикаси Олий хўжалик судида «Интеллектуал мулк» мавзусига бағишланган халқаро илмий-амалий семинар бўлиб ўтди.

Ўзбекистон, Америка, Германия ҳуқуқшунослари, олимлари, соҳа мутахассислари иштирокида ўтган мазкур семинарда муаллифлик ҳуқуқини ҳимоя қилиш халқаро тажрибаси, уни амалга ошириш механизмлари хусусида фикр юритилди. Интеллектуал мулк фақатгина инсонга тааллуқли бўлиб, собиқ иттифоқ даврида бу мулк давлатга тегишли деб, муаллифлик ҳуқуқи масаласига иккинчи даражада қаралган эди.

Бу мулкнинг бошқа ашёвий мол-мулкларга эгалик ҳуқуқидан фарқи шуки, интеллектуал мулкда муаллифлик ҳуқуқининг зарур элементлари ҳар қандай ҳолатда сақланиб қолади.

Семинар ишида иштирок этган чет эллик ҳуқуқшунос ва олимлар интеллектуал мулк ҳимояси, муаллифлик ҳуқуқини таъминлаш борасида ўзига хос ҳуқуқий асослар яратилганлиги ва бу борада яхшигина тажриба тўпланганлигини эътироф этдилар.

Мурод АЛИМ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ҚАНОТЛАРИНГ СИНМАГАЙ, «АН-2»!

«Ўзбекистон ҳаво йўллари» миллий авиакомпаниясининг Тошкент авиатаъмир заводи мутахассислари ёрдамида Нукусдаги авиатехник базада «Ан-2» самолётларини «тирилтириш» ишлари йўлга қўйилди. Биргина Қорақалпоғистонда учиш ҳолатини йўқотган ёки махсус таъмирга муҳтож 10 тага яқин ана шундай самолёт бор. Тошкентлик авиатаъмирчилар кўмагида дастлабки учта самолёт тўла таъмирдан чиқарилди.

Табиийки, бундай самолётларга «жон киритиш» Қорақалпоғистон Республикаси халқ хўжалиги ривожи учун муҳим аҳамиятга эга. Чимбой, Тахтакўпир, Қораўзак, ва Қонликўл туманларида кейинги йилларда шоли экишда, ўсимликларни минерал ўғитлашда авиациядан кенг фойдаланилмоқда. Бу усулнинг иқтисодий фойдали ва сифатли эканлигини мутахассислар ҳам ботбот тан олишмоқда.

Нукус авиатехника базаси жамоасининг истиқбол режалари кўлами кенг. Автотаъмирчилар бу йил яна 12 та самолётга қайта «жон» ато этмоқчи. Келажакда бу корхона Туркманистон ва Қозоғистоннинг қўшни вилоятларидан ҳам буюртма олишни режаламоқда.

СУРАТЛАРДА: «Ан-2» самолётлари; база алоқачилари Абай Абдураимов ва Гулаш Майлибоевалар.
А. МУРАТОВ (ЎзА) олган суратлар.

ЮКСАЛИШ ОДИМЛАРИ

1997 ЙИЛ: ИНВЕСТИЦИЯ ВА ЯНГИ КОРХОНАЛАР

• Ўтган йили Ўзбекистонда молиявий таъминотнинг барча манбалари ҳисобига 270 миллиард сўмдан зиёд капитал маблағ ўзлаштирилди ёки бу кўрсаткич 1996 йилга нисбатан 17 фоиз ўсди. Инвестициялашнинг бундай юксак суръати кейинги ўн йил мобайнида деярли кузатилган эмас.

• Бултур республикамизда йилига 2,5 миллиард куб газ ҳайдаш қувватига эга Кўкдумалоқ компрессор станцияси, Бухоро нефтни қайта ишлаш заводи, Қўқон спирт ишлаб чиқариш бирлашмаси, Янгийўл биокимё заводи, Тошлоқ ип йигирув фабрикаси каби йирик корхоналар қурилиб, фойдаланишга топширилди.

• Янги корхоналар мамлакатимизнинг барча вилоятларида барпо этилмоқда. Улар ҳудудлар тизими ва қиёфасини тубдан ўзгартираётир.

Президентимиз Вазирлар Маҳкамасининг мажлисидаги маърузасида 1997 йилда республикада иқтисодий ислоҳотларни амалга ошириш якунларига тўхталиб, **«1997 йилнинг устувор вазифаларидан бири — инвестицион фаолиятни, бошқача айтганда, иқтисодиётга сармоялар ётқизишни жадаллаштириш бўлди»**, — деб алоҳида таъкидлаб ўтди. Бу нима дегани?

Аввало, «инвестиция» атамасининг маъносини чақиб кўрайлик. Н. Тўхлиев ва А. Ўлмасовнинг «Ишбилармонлар луғати» китобида ёзилишича, у (немисча investition, лотинча investez — ўраш) — иқтисодиётни ривожлантириш мақсадида мамлакатнинг турли тармоқларига, дейлик, саноат, қишлоқ хўжалиги, қурилиш ва ҳоказоларга узоқ муддатли сармоя ётқизиш маъносини англатади. Шу маънода, ўтган йили республикамизда молиявий таъминотнинг барча манбалари ҳисобига **270 миллиард сўмдан зиёд капитал маблағ** ўзлаштирилди. Бу 1996 йилга таққослаганда **17 фоиз** кўпдир. Инвестициялашнинг бундай юксак суръати кейинги ўн йил мобайнида деярли кузатилмаган эди.

1997 йилда ўзлаштирилган жами инвестицияларнинг **63 фоизидан кўпроғи** иқтисодиётнинг ишлаб чиқариш секторига тўғри келди. Шу йили хорижий инвестицияни жалб этишга ҳам алоҳида эътибор берилди. **1,1 миллиард АҚШ долларии миқдорида** чет эл инвестицияси ўзлаштирилиб, бу борада 1996 йилга нисбатан **1,3 баравар** ўсишга эришилди. Капитал маблағлар умумий ҳажмининг бешдан бир қисмини эса хорижий инвестиция ва кредитлар ташкил этди.

Ана шу маблағлар ҳисобига қисқа муддат ичида йирик корхоналар қурилиб, фойдаланишга топширилди. **Йилига 2,5 миллиард куб газ ҳайдаш қувватига эга Кўкдумалоқ компрессор станцияси, Бухоро нефтни қайта ишлаш заводи, Қўқон спирт ишлаб чиқариш бирлашмаси, Янгийўл биокимё заводи, Тошлоқ ип йигирув фабрикаси шулар сирасига киради. Уларнинг ҳаммаси бугун иқтисодиётнинг мутлақо янги, самарали тизимларини шакллантириш** имконини бермоқда. Негаки, бу корхоналар юксак қўшимча қиймат улушини таъминловчи янги, илғор технологиялар билан жиҳозлангандир. Шу мақсад учун эса **умумий сармоя миқдорининг 30 фоизи** сарфланди.

Ўтган йили, шунингдек, Фарғона кимёвий тола заводи таркибида полиамид ишлаб чиқариш цехи қурилиши тугалланди. Қизилқум фосфорит комбинати ва бошқа кўплаб саноат корхоналари қурилиши эса давом эттирилди.

Мавжуд корхоналарнинг таъмирланиши ва янги ишлаб чиқариш тармоқларининг барпо этилиши натижасида **товар ва маҳсулотларнинг турлари** кўпайди. Хусусан, **алкоголли ва алкоголсиз ичимликлар, пойабзал, ёқилғи ўзимизда ишлаб чиқарилаётганлиги** туфайли уларни импорт қилиш, яъни четдан олиб келиш камайди. Янада аниқроқ қилиб айтсак, озиқ-овқат маҳсулотлари ва халқ истеъмол моллари импорти **2 баравар** озайди. 1996 йилга таққосланганда, дон маҳсулотлари, шакар ва қандолат маҳсулотлари импорти **2 марта**, ун ва ун маҳсулотлари импорти **5 марта**, алкоголли ва алкоголсиз ичимликлар импорти **17 марта**, минерал ёқилғи, нефть импорти **2,5 марта**, кийим-кечак импорти **7 марта**, пойабзал ва шу турдаги маҳсулотлар импорти **4 марта** қисқарди. Буни, албатта, ҳукуматимизнинг ички бозорни рақобатбардошли ўз маҳсулотларимиз билан тўлдиришга қаратилган изчил сиёсатининг самараси, деб баҳоламоқ лозим.

Хорижий инвестиция ва ички молиявий маблағлар ҳисобига янги корхоналар ишга туширилишининг бошқа қувончли жиҳати ҳам бор: хомашё ресурслари экспорти камайтирилиб, тайёр маҳсулотлар, шу жумладан, қайта ишлаш даражаси юксак бўлган маҳсулотлар экспорт қилиш ҳажми ошмоқда. Хусусан, нефть, нефть маҳсулотлари ва табиий газ экспорти **4 марта,** автомобиллар **7,4 марта,** кимёвий штапель тола **6,8 марта**, кийим-кечаклар **64 фоиз** ўсди. Ўзбекистон буларни четга сотишни йўлга қўйиб, жаҳон бозоридан муносиб ўрин олмоқда.

Эътиборли томони яна шундаки, янги корхоналар мамлакатимизнинг барча вилоятларида қурилмоқда. Масалан, Андижон вилоятида автомобиль заводи, Бухорода нефтни қайта ишлаш заводи, Фарғонада ип йигирув фабрикаси барпо этилган бўлса, Қорақалпоғистонда сода заводи, Навоийда фосфорит комбинати, Самарқандда тамаки фабрикаси ва Хоразмда чанқовбосди ичимликлар заводи жадал тикланмоқда. Улар ҳудудлар тизими ва қиёфасини тубдан ўзгартираётир. Шу далилнинг ўзиёқ республикамизнинг барча ҳудудлари ривожланишига, тараққиётига алоҳида эътибор берилаётганини кўрсатадики, бу ўта муҳим, диққатга сазовор ходисадир.

И. ЎТБОСАРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

БУГУННИНГ ГАПИ

Бугун замонавий етук билим ва малакага эга бўлмаган авлодларсиз жамиятни ривожлантириш мушкул эканлиги аён бўлиб қоляпти. Япония, АҚШ, Германия каби жаҳоннинг энг ривожланган давлатлари юксак даражада ривожланган маънавий, илмий-маърифий ва технологик потенциалларга эгалиги, бу мамлакатларда замонавий таълим, маърифат кенг йўлга қўйилганлиги сўзимизнинг мисолидир. Биз келажаги буюк давлат қуриш ниятида эканмиз, аввало ўзимизда мавжуд илғор тажрибаларни авайлаб ривожлантирган ҳолда, ривожланган давлатларнинг ана шу ибратли жиҳатларидан фаол ўрганишимиз ва ижодий фойдаланишимиз зарур.

МАКТАБ – ЯНГИЛАНИШ ЙЎЛИДА

Бундай қутлуғ ниятлар шунчаки хоҳиш-истакнинг ўзи билангина юзага чиқмайди. Шу боисдан давлатимизда илғор тафаккурли кадрларнинг янги авлодини тарбиялаб етиштириш иши мустаҳкам ҳуқуқий асосларда ташкил этилиши лозим эди. Шу мақсадда Президентимиз ташаббуси ва раҳбарлигида «Кадрлар тайёрлаш бўйича Миллий дастур» ва «Таълим тўғрисида»ги Қонун ишлаб чиқилиб, Олий Мажлисимиз томонидан қабул қилинди.

Ҳозирги кунда ана шу икки улуғ ва улкан мазмун-моҳиятли ҳужжатларда белгиланган вазифаларни амалга ошириш йўлида янги, жиддий амалий қадамлар қўйилмоқда. Яқинда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан қабул қилинган «Академик лицейлар ва касб-ҳунар коллежларини ташкил этиш ва уларнинг фаолиятини бошқариш тўғрисида» қабул қилинган қарор айнан шу жиҳатдан диққатга сазовордир.

Маълумки, ҳар бир йирик тадбир амалга оширилар экан, бу жабҳада, аввало, зарур, ҳал қилувчи нуқта, устувор вазифа аниқлаб олинади ва иш шундан бошланади. Бу – ҳаёт қонунияти. Мамлакатимиз йўлбошчиси Ислом Каримов Вазирлар Маҳкамасининг 1997 йилда иқтисодий ислоҳотларни амалга ошириш якунлари ҳамда Ўзбекистон иқтисодиётини ислоҳ қилишнинг устувор йўналишларига бағишланган мажлисда қилган маърузаларида, жумладан, «Кадрлар тайёрлаш бўйича Миллий дастур»ни амалга ошириш масаласи устида тўхталиб, жумладан, бу жабҳадаги ишни, энг аввало, умумий ўрта ва махсус таълим ислоҳотидан бошлашимиз кераклигини алоҳида таъкидлаб айтдилар. Дарҳақиқат, умумий ўрта ва махсус таълим – кадрлар тайёрлаш борасида ва таълим жараёнида энг ҳал қилувчи босқичдир.

Собиқ шўро тузумида ўрта мактабда таълим тизими бир ёқлама тарзда йўлга қўйилган бўлиб, барча ўқувчилар мактабдан кейин асосан олий ўқув юртларига кириб ўқиш учунгина тайёрлаб борилар эди. Бунга ким қобил, ким қобил эмас – суриштириб ўтирилмасди. Шунинг оқибатида, ким иқтидорли, фикрли ёки қайси бола обрў-эътиборли оиладан бўлса, омади келиб, олий ўқув юртига кириш насиб этар, қолганлар... эгасиз қоларди. Тўғри, кўчада қолганларнинг бир қисми ҳам СПТУ, ПТУ деб аталган ҳунар-техника билим юртларига борар, аммо бу ўқув масканлари тарбия масканидан кўра кўпроқ «безорихона»га ўхшарди. Билим юртларини тамомлаган юзлаб ёшлар аввало маънавий жиҳатдан хароб бўлиб, бунинг устига, тузук-қуруқ касб ўрганмай чиққанликлари сабабли яна беиш, саргардон қолишарди. Бекорчилик, маънавий яроқсизликнинг оқибати, табиийки, кўпинча хунук тугайди.

Бугун собиқ таълим тизимига хос бўлган бундай муаммолар атрофлича танқидий таҳлил қилиниб, ўрта умумий таълим тизимида турли янгиланишлар қилинмоқда. Энг муҳими, мактаб таълими – болаларимизга юз бурмоқда. Энди 9-синфгача бўлган тўлиқсиз ўрта таълимдан кейин ўқувчилар ўз иқтидорлари, қизиқиш ва орзу интилишларига биноан, ё академик лицейларда, ёки касб-ҳунар коллежларида ўқишни албатта давом эттирадилар. Ўрта таълимнинг бу икки йўналишига ўқувчиларни танлаш учун ҳар тарафлама психологик ва тест синовлари ўтказилади. Саралашда англашилмовчиликларга деярли йўл қўйилмайди.

Юқорида эсланган ҳукумат қарорида академик лицейлар ва касб-ҳунар коллежларини ташкил этиш, уларнинг фаолиятини йўлга қўйиш ва мувофиқлаштириш юзасидан давлат миқёсида муҳим амалий тадбирлар кўриш белгиланган. Жумладан, мазкур қарорга биноан, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ҳузурида Ўрта махсус, касб-ҳунар таълими маркази ташкил этилади. Мазкур Марказ академик лицейлар ва касб-ҳунар коллежларининг турлари ва йўналишларини белгилайди, улар республика минтақаларининг жуғрофий, демографик ва ижтимоий-иқтисодий хусусиятларига мувофиқлаштирилган ҳолда ташкил этилади. Бу жуда муҳим вазифалардир. Академик лицейлар ва касб-ҳунар коллежларини ташкил этишда бошбошдоқлик, режасизлик, тартибсизлик ёмон оқибатларга олиб келиши мумкин. Сир эмас, айрим жанубий вилоятларимизда, масалан, кигиз босиш ёки ток қайчилаш ва унга ишлов бериш каби кундалик турмуш юмушлари ҳам касб-ҳунар соҳалари тарзида мактабларда ўқитилмоқда. Ҳолбуки, бу юмушларни бевосита оилада, кундалик турмуш муҳитида ўрганилиши мумкин. Худди ана шундай беҳудагарчиликларнинг олдини олиш учун касб-ҳунар коллежларининг йўналишларини белгилашда мамлакат тараққиётининг улкан манфаатларидан келиб чиқиб, етти ўлчаб бир кесиб иш олиб бориш талаб қилинади. Бунда, айниқса, Юртбошимиз юқорида эсланган мажлисдаги маърузаларида айтганларидай, «Таълим» харита-схемасини тузишни ва амалга оширишни тезлаштириш алоҳида аҳамиятлидир.

Қарорда худди шу масала билан боғлиқ равишда ўрта махсус ва касб-ҳунар таълими муассасаларини битириб чиқувчи кадрлардан фойдаланувчи корхоналар билан ҳамкорлик ўрнатиш, ҳомийлик ва васийликни ташкил этиш вазифалари ҳам жуда асосли равишда қўйилган. Бундай ҳамкорлик, аввало, жойларда очиладиган касб-ҳунар коллежларининг йўналишини белгилашда муҳим аҳамият касб этади, коллежларни тамомлаб чиққан ёшларнинг иш билан таъминланиши ҳам кафолатланади.

Айни пайтда, қарорда белгиланганидек, шу пайтгача фаолият кўрсатиб келаётган ўрта махсус таълим муассасалари ва уларнинг негизида ташкил қилинаётган Маданият ишлари вазирлигининг, Бадиий академиянинг, Соғлиқни сақлаш вазирлигининг касб-ҳунар коллежлари уларнинг ўз тасарруфида қолдирилади.

Қарорда янги мактабларнинг моддий-техник асосини яратиш ва мустаҳкамлаш ҳам энг муҳим вазифалардан бири тарзида қўйилган. Шак-шубҳасиз, бундан кейин ўрта махсус ва касб-ҳунар таълими муассасаларининг моддий-техник жиҳозлари жаҳон андозалари даражасида бўлиши талаб қилинади. Бусиз болаларда янги замонавий тафаккурни шакллантириш қийин. Шу билан бирга, Ўрта махсус, касб-ҳунар таълими Маркази ва унинг ҳудудий бошқармалари зиммасига академик лицейлар ва касб-ҳунар коллежлари бинолари ҳамда иншоотларини янгидан қуриш билан бир қаторда Марказ тасарруфига ўтадиган, шу пайтгача мавжуд бўлган мактаблар, ҳунар-техника билим юртлари биноларини янги талаблар асосида реконструкция қилиш ҳам вазифа этиб юклатилган. Дарҳақиқат, республикамизда қанча замонавий мактаб иншоотлари, ҳунар-техника билим юртлари бор. Уларда мавжуд моддий-техник жиҳозларнинг ҳам барчасини эскирган ва яроқсиз деб бўлмайди. Бунинг устига, бу масканларда кўп йиллардан буён ишлаётган мураббийлар, усталар бор. Уларнинг орасида ўз ишининг кўзини биладиган, моҳир мутахассислар ҳам кўплаб топилади. Тўғри, уларни замонавий таълим мезонлари асосида қайтадан тарбиялаш, малакали қилиш зарур. Лекин уларнинг тажриба ва имкониятлари янги таълимни шакллантиришда асқотиши шак-шубҳасиздир.

Дарвоқе, ҳукумат қарорида академик лицейлар ва касб-ҳунар коллежларини малакали педагогик ва муҳандис-педагог кадрлар билан таъминлаш масаласига алоҳида эътибор қилинган. Шу мақсадда мамлакатимизда мавжуд бир неча олий ўқув юртлари фаолияти қайта ташкил этилади. Масалан, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика институти – Давлат педагогика университетига, Наманган индустриал-технология институти – муҳандислик-педагогика институтига айлантирилади. Бухоро озиқ-овқат технологияси институти ҳам худди шу йўналишдаги касб-ҳунар коллежлари учун муҳандис-педагогик кадрлар тайёрлайдиган олий ўқув юртига айлантирилади. Шу билан бирга, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети Ўзбекистон Халқ таълими вазирлигидан Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги тасарруфига берилади. Бундан ташқари, шу пайтгача мавжуд Касб-ҳунар институти ва Халқ таълими вазирлиги ҳузуридаги Республика касб-ҳунар техника таълими ходимларининг малакасини ошириш институти негизида Ўрта махсус, касб-ҳунар таълимини ривожлантириш институти ташкил этилади ва у ҳам Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигига бўйсундирилади. Бу институт лицей ва касб-ҳунар ўқув юртлари учун ўқув дастурларини яратади, илғор илмий ва услубий ютуқлар асосида республикамизда педагогик кадрларни қайта тарбиялаш, малакасини ошириш иши билан шуғулланади.

Хуллас, мактабларни янгиланиш йўлига бошлайдиган муҳим давлат қарорига эга бўлдик. Энди унда қўйилган вазифаларни пайсалга солмай амалга оширишга киришиш талаб этилади. Президентимиз айтганларидек, **«Республика манфаатларидан келиб чиқиб, профессионал меҳнат бозори талабларини ҳисобга олган ҳолда касб-ҳунар таълими турлари бўйича йўналишлар, ихтисослар ва касбларни туркумлаш механизмини ишлаб чиқиш ҳамда ҳаракатга келтириш лозим».**

Вақт кутиб турмайди. Ҳар йили республикамиз мактабларини тахминан 200 мингдан ортиқ 9-синф ўқувчилари тамомлаб чиқаяпти. Уларга ҳаётда қанчалик эрта истиқболли, умидбахш йўл топиб берилса, болаларимизга ҳам, жамиятимизга ҳам шунча яхши.

Михли САФАРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

МАҲСУЛОТ – БИЗНИКИ, БУЮРТМА – ХОРИЖНИКИ

Самарқанддаги «Красний двигатель» ишлаб чиқариш бирлашмаси кўҳна тарихга эга. Завод аҳлининг хуш кунлари ҳам, нохуш кунлари ҳам бўлди. Аммо гап ҳозир бу ҳақда эмас. Корхона ҳаётида бугун катта ўзгаришлар содир бўлмоқда. Жамоа аҳли янгича ишлаш меъёрларини ишлаб чиқди ва бу усул корхона иқтисодиётини юксалтиришга хизмат қилмоқда. Айни вақтда бирлашмада ишлаб чиқарилаётган сифатли маҳсулотлар – гильза ва поршенларга талаб ниҳоятда катта. Вилоятлардаги барча трактор ва автомобиллар учун жуда зарур бўлган бу эҳтиёт қисмлар эгаларига ўз вақтида етказиб берилаётир.

– Бундан ташқари, - деб хабар қилади фотомухбиримиз Тўлқин Каримов, – корхона маҳсулотларига Россия ва Қозоғистон Республикасидан ҳам буюртмалар тушмоқда.

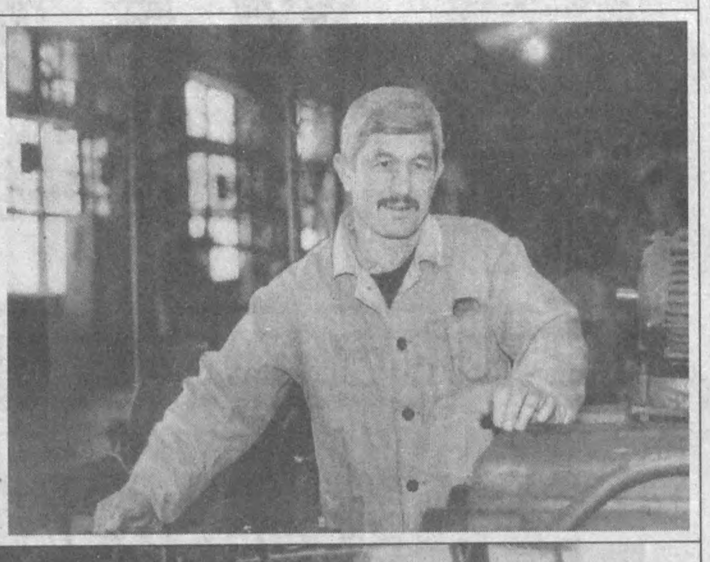

ФОТОРЕПОРТАЖ

СУРАТЛАРДА: (юқорида) корхона созловчиси Муҳсин Омонов; цехларда ана шундай меҳнат меъёри мавжуд (ўртада); пастда эса жамоанинг илғор ходимлари Қаҳрамон Тўраев, Ҳамид Бобоев ва Собир Сиддиқовлар.

ЧИҚИНДИДАН ГИЛАМ

Ўтган асрда Фарғона водийсида тайёрланган ипак гиламларнинг довруғи Марказий Осиёдан ташқари Шарқ мамлакатларида ҳам маълум ва машҳур бўлган. Юртимиз мустақилликка эришиб, ажнабий сайёҳларнинг оқими кўпайгач уларнинг кўпи ҳунармандлардан, эски ипак гиламларни сўраб-суриштириб қиммат нархларда сотиб олишгани ҳам бежиз эмас.

Марғилон шаҳридаги «Ёдгорлик» маҳаллий саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш жамоат корхонасига Нурали Акбаров раҳбарлик қила бошлагандан сўнг ипак шаҳри ҳунармандларининг қадимий анъанасини тиклашга астойдил киришди. Ҳозирча зардўзлик цехининг Саодатхон Фахриддинова, Нигорахон Мадаминова сингари гиламдўзлари ота-боболари касби сирларини пухта ўзлаштириб, шогирдларига меҳр билан ўргатишяпти. Ипакчи гиламдўзлар хомашё сифатида корхона омборларида туриб қолган ипак чиқиндиларидан фойдаланишмоқда. Бу харидоргир маҳсулотнинг мижозлари кўпайгач, корхонада ипак гилам тўқиш цехи ташкил қилиниб, муттасил ишлаб чиқариш йўлга қўйилади.

Набижон СОБИР,
«Халқ сўзи» мухбири.

МАЪНАВИЯТ

Минбар узра жилва айлаб, ваъз этарлар, қилма, деб,
Ўзларин хилватда кўрсанг, они қилмоқчи эмиш.

Хожа Ҳофиз Шерозий

КЎНГИЛДАГИ БУЗИЛИШ

Ислом дини: ҳокимият ва инсон

Иккинчи мақола

* **Исломни ташқаридан «импорт» қилиш...**
* **Наврўз исломга зид эмиш...**
* **«Толибон»**
* **Бировнинг онгини заҳарлаш ҳақсизликдир**

6. «Ғирт кофир эмишман...»

Соддадил ёшлар ваҳҳобийлар таъсирига тез тушади. Жамоат намозларида, тўю жаноза пайти, талабалар даврасида улар гуноҳ ва ногуноҳ ишларни чалғитиб тушунтиришади. Дейлик, кимда-ким қабристонга бориб, ўтганлар ҳақига Қуръон тиловат қилса, ундай одам билан гаплашмаслик керак ёхуд мусиқачининг мусиқа чалиб топган пули ҳаром, ота-онангиз, қариндош-уруғингиз намоз ўқимаса, улар билан алоқани узинг, хотин-қизларнинг юзларини бекитмай юриши гуноҳи кабира... дея ўгит беришади. Ваҳоланки, ўтганлар ҳақига дуо қилиш Қуръон ояти билан исботланган ва мўътадил мусиқа мубоҳлиги ҳақида саҳиҳ ҳадислар ворид бўлган.

Яқинда бир биродаримиз университетда ўқиб юрган синглиси куйдириб юборганлигидан зорланиб қолди: «Аввалига ҳижобга кирди, намозларни канда қилмай ўқий бошлади, рўзани тўкис тутди, сўнг юзини бутунлай бекитдики, ҳатто кўзи зўрға кўринади, яна ҳижоби қоп-қора денг, бундоқ бошқачароқ ранг танласанг, бўлмайдими, десам, қулоқ солмайди. Нима эмиш, камина — намоз ўқимайдиган одам — ғирт кофир эмишман, шу боис айтган гапларимнинг биронтасиниям бажармасликка ҳаққи бор эмиш. Шунақа одат чиқардики, на нон, на овқат ейди. Янгасига айтибдики, мабодо шу таомга ҳаром аралашган бўлса, сизлар қатори дўзахга тушаман, яхшиси емай қўя қолай!

Сизлар билан бир дастурхон атрофида ўтиришнинг ўзи гуноҳ, дебди у.

Жуда алам қилди. Туғишган синглинг сендан ҳазар қилса, ёвга қарагандай қараса, нима деган гап ўзи бу?

Бир куни уйга келибди-да, отин ойим мени Туркияга, мадрасага ўқишга юбормоқчи, дебди янгасига. Ўша мадрасада беш йил ташқарига чиқармай диний сабоқ берилар эмиш. Бунинг учун отин ойисиникида ярим йилгача хизмат қилиши, демак, садоқати зоҳир бўлиши керак, шундагина у ўз маблағи ҳисобидан ўқишга юборилар экан.

Шу гаплардан кейин у бирато̆ла уйга келмай қўйди. Янгасига «яқинда ҳужрага кирамиз, шундан олдин фурсат бўлса қишлоққа бориб келаман», дебди.

Бу гапни эшитиб пича кўнглим ёришди. Онамнинг мазаси йўқ, бир-икки кун олдида юрса, ақли киради, дунёвий ишларга мойиллик сезса ҳам ажаб эмас, деб ўйладим. Ҳар қалай, отин ойи — отин ойи, оқ ювиб оқ тараган онаси эмас-ку! Онанинг меҳри бўлакча бўлади.

Аммо кўп ўтмай отам телефон қилди. Онанг оғирлашиб қолди, синглингни олиб тезда етиб кел, дедилар. Гаранг бўлиб қолдим. Нимасини айтай? Аввалига синглимни ахтаришга тушдим, қани энди топила қолса!

Умидим узилгач, ярим кечада қишлоққа жўнадим. Онамнинг аҳволи оғир экан, тўшакда қимир этмай ётибди. Мени ҳам зўрға таниди, синглимни сўради. Нима деяримни билмайман. Тўғрисини айтсанг, ўлганнинг устига тепган бўлади.

Ахийри, ўқиши тугаши билан келиб қолади, дедим. Онамнинг илҳақ бўлаётганини кўриб, отам яна мени изимга қайтарди.

Дарду дунём қоронғи десангиз. Синглимни кимдан сўраб-суриштиришни, қаердан бориб ахтаришни билмайман, хаёлимга ҳар хил ўйлар келади, қиз бола нарса...

Ниҳоят, бир кун синглимнинг ўзи янгасига телефон қилибди, ҳозир ҳужрадан чиқмай сабоқ олаяпмиз, дебди. Янгаси, онангиз оғир, йўлингизга кўз тикиб ётибди, сизни ахтариб акангизнинг қанча овора бўлганини билсангиз эди, деса, у айтган эмиш:

— Мен Худо йўлига кирган одамман, ҳужрани ташлаб ҳеч қаёққа кетмайман!

Шундан буён у на телефон қилади, на ўзи кўриниш беради. У ёкда онам шу қизига илиниб, илҳақ ётибди. Тоза куйиб кетдим. Ўзимдан ўтганини ўзим биламан. Аммо ислом деганда мен қандайдир ҳарбий тартиб-интизом, бундай тошмеҳрликни тушунмайман. Отин ойисининг чизган чизиғидан чиқмаса-ю, аммо туғишган акаси, илҳақ бўлиб ётган волидаи муҳтарамасидан юз ўгирса? Яшаш манзилини айтмаса? Тушуна олмайман — қандай гап ўзи бу? Ўша — отин ойисининг ўзи ким? Диний саводи етарлими? Қандай таълим олаяпти улар? Нега бунча ақидапараст бўлиб кетишмоқда? Ёшларни бундай йўлга бошлашдан мақсад нима? Агар, ростини айтадиган бўлсам, шу отин ойи шу қизларга Худо йўлида сабоқ бераётганига ҳам ишонмайман. Умуман, ким унга бундай ҳуқуқ берган?

Синглимга ўхшаган ёшлар турли хил таъсирларга тушиб қолишини, уларнинг маънавиятига зиён етишини сира-сира истамайман».

Дарвоқе, нега энди биродаримизнинг синглиси Туркияга бориб, мадрасада сабоқ олиши керак?

Туркия мудофаа қўшинлари юксак мартабали раҳбарларидан бирининг «Ньюс уик» газетасида ёзишича, ҳозир ислом реакцион кучлари мамлакатда курд партизанларига нисбатан кескинроқ экстремистик ҳаракат қилишаётир. Шунинг учун ҳам яқинда ислом ақидапарастлигини чеклаш ва мадрасалар устидан назорат ўрнатиш ҳукумат томонидан кўриб чиқилди.

Оллоҳ таолога ибодатдан кейинги энг зарур амал ота-она розилигини олишдир. Қуръони каримда ҳам «Оллоҳ таолога ибодат қилинг» дейилган оятнинг давомида «Ота-онангизга яхшилик қилинг» деб марҳамат қилинган. Пайғамбар алайҳис-с-саломнинг ҳадисларида «Оллоҳнинг розилиги ота-онанинг розилигидадир» деган муборак сўзлар битилган. Наҳотки, қиз болани қандайдир номаълум ҳужрада ўқитишга шунчалик аҳамият берган отин ойи мазкур оят ва ҳадислардан бехабар бўлса?

7. «Доҳий»лар ва оломон

Ислом дунёдан узилиб, мутаассибларча ҳаёт кечиришга буюрмайди. Табиийки, XX асрда ахборот оқимисиз яшашни тасаввур қилиш қийин. Замонавий ваҳҳобийлар эса телевизор кўришни ҳам гуноҳ санар экан. Дунёдан тўлиқ узилиб, фақат уларнинг бир ёқлама «қараш»ига ўралиб яшайдиган одамнинг мутаассиб ҳолатини бир кўз олдингизга келтириб кўринг-а.

«Қуръон ҳукмича, иймон-ислом билиб олингандан кейин ҳар бир мусулмон ўз замонаси илмини ўқиб тушуниши ва замонавий ҳунарларни ўрганиши, албатта зарурдир», деган эди Алихон Соғуний асримиз бошида. Аммо бу тилак қалқиб юзага чиқиши учун бир асрга яқин муддат керак бўлди. Ҳозир таълим тизимини ислоҳ қилиш, замонавий кадрлар тайёрлаш изчил тус олаётир, юзлаб иқтидорли ёшлар хориждаги нуфузли олий ўқув юртларида сабоқ чиқармоқда...

Ёшларнинг замонавий илм, шарқона тарбия ва касб-ҳунар эгаллаши билан боғлиқ бу вазифа бежиз илгари сурилгани йўқ. Тушунчаси қашшоқ бўлган одамнинг ақл-идрок билан мустақил иш юритишга лаёқати суст бўлади, бундай кишилар тўдаси — оломондан риёкорлар ўз мақсадлари йўлида истаганча фойдаланиши мумкин...

Қолаверса, яқин ўтмишда шўро мактаблари ўша тузумга садоқат руҳида изчил тарбия берган. Тузум билан бирга шуурга сингдирилган «эътиқод» ва «қадрият»лар кунпаякун бўлди, дунёқараш емирилди, аксарият гарангсиб қолди. Ва бу вазиятдан ўз вақтида ўз мақсадлари йўлида беками-кўст фойдалана олган кучлар пайдо бўлди, бугун бу ҳеч кимга сир эмас. «Уларга майдонларга чиқиб бақиришга рухсат тегмагани ёқмайди, — деган эди Ислом Каримов 1992 йилнинг июлида. — Биз бу нарсаларнинг оқибати не бўлишини бошимиздан ўтказдик-ку! Тожикистон воқеалари етарли эмасми?! Қанча одамлар, йигитлар нобуд бўлиб кетяпти, қанча аёллар бева қолаяпти! Нима бўлаётганини англаш ҳам керакми, ахир?!

Бизнинг «доҳий»ларимиз ўша ерга одам юбориб, уларнинг тажрибасини ўрганиб, ҳатто ўзбек халқи номидан, Ўзбекистон номидан чиқиб интервьюлар бериб, уларни қўллаб-қувватлаб айтадиган гапларини биз ҳеч қачон қабул қила олмаймиз».

Ўша нотинч замон ҳақида ўйлар экансиз, беихтиёр шундай тўхтамга келасиз: одамларнинг онгини заҳарлаш, уларнинг ишончини суиистеъмол қилиш, ёмон йўлга бошлаш ҳам иймондан эмас-ку, ахир!

Исломдаги энг йирик мазҳаб — ҳанафий, яъни Абу Ҳанифа мазҳаби, унда дин амаллари осон кўрсатилган. Миллий урф-одатлар рад этилмайди. Мисол учун Наврўз байрами ўтказиш, дўппи, атлас кийиш, салла ўраш ёки ўрамаслик масаласида баҳс юритилмайди. Қабрларни зиёрат қилиш, марҳумлар руҳига дуо қилиш савоб ҳисобланади. Ихтилоф келиб чиқишига йўл қўйилмай, барча масалалар келишув ёки ижмоъфатво орқали ҳал этилади. Имом Аъзам мазҳабига кўра, намозни канда қилиб, гоҳи-гоҳида ўқиганлар ҳам мусулмондирлар.

Ақидапарастлар эса хоҳ ваҳҳобий, хоҳ «Ислом биродарлари», хоҳ «Толибон» бўлишсин, мусулмонлар доимо ўзаро биродар, дўст эканлигини унутиб қўйишади. Ўз манфаатлари йўлида инжиқлик қилишади, осойишталикка дахл етказишади.

Афғонистонда айни кунда рўй бераётган кўргуликлар янада ситамли, мудҳишроқдир.

8. «Толибон» жаҳолати

1994 йил Қандаҳор ҳудудида янги сиёсий ҳаракат қалқиб юзага чиқди. «Толибон» номини олган диний-сиёсий бу куч ҳам Афғонистонда ҳокимият сари интилаётир.

Ҳозир Афғонистонда ҳукм сураётган ҳолатни айтмасак ҳам кундай равшан. Мамлакат мислсиз инқирозга юз тутган, қарийб йигирма йил узлуксиз давом этган шафқатсиз уруш ҳаммаёқни вайрон қилиб ташлаган, одамлар осойиш ва тинчини йўқотган.

Шундай аянчли бир пайтда шўриш тортган афғон халқига толиблар нима «инъом» этиши мумкин?

«Толибон» ўзига хос ғоя ва ақидаларни илгари сурган янги сиёсий-диний куч эмас, аксинча, ваҳҳобийларнинг XX асрдаги бир кўриниши, холос. Ваҳҳобийлар сингари улар ҳам афғон ҳаётига ўрта аср диний тартиб- қоидаларини татбиқ этиш, халқни дунё маданиятидан узиб қўйиш йўлидан боришмоқда. Улар Афғонистонда жорий этишга ошиқаётган қатъий чоралар нафақат афғон халқининг, балки дунё аҳлининг кескин норозилигига сабаб бўлмоқда. Ва бунинг жиддий асослари бор. Толиблар ҳокимият учун курашга киришгач, барча халқлар тан олган ва риоя қиладиган «Инсон ҳуқуқлари халқаро декларацияси», ундаги мезонлар беписандлик билан оёқости қилина бошлади. Бугун уларнинг қадами етган жойда оддий инсоний ҳақ-ҳуқуқ топталмоқда, ҳатто чор-ночор кун кечираётган қашшоқлар ҳам таланмоқда, қолган-қутган қишлоқлар вайрон қилинмоқда. Ва бу жабрдийда халқ бошига кулфат ва мусибат келтирмоқда.

XXI аср бўсағасида хотин-қизларни эркин билим олиш ва меҳнат қилиш ҳуқуқидан маҳрум этиш, уларни яна паранжи ичига тиқиш, йигитларнинг мажбурий соқол ўстиришини жорий қилиш... халққа нима беради ўзи?

Оддийгина варрак учириш ёки шоҳмот ўйнашнинг қандай хосиятсиз томони бор?! Улар шуни ҳам таъқиқлаб қўйишди.

Наврўз байрами-чи, уни ҳам исломга зид деб топишди.

Ваҳоланки, Низомиддин унвонининг соҳиби ҳазрат Навоий «Ҳар тунинг қадр ўлубон ҳар кунинг ўлсун Наврўз!» — деб ёзган эдилар. Ҳазрат Навоийнинг комил мусулмон, шариатнинг етук алломаси эканлигига ҳеч ким шубҳа қилмаса керак. Шундай улуғ мутафаккир мазкур сўзларни битган бўлса-ю, бир ҳовуч жангарининг бунга эътироз билдиришга қандай ҳадди бор?

Мадомики, гап Афғонистон ҳақида экан, шуни ҳам кўздан қочирмаслик кераки, узлуксиз уруш оқибатида мамлакатда ишлаб чиқариш издан чиққан, деҳқончилик қилишга имкон йўқ, шу боис афғон халқи шу пайтга қадар халқаро инсонпарварлик ёрдами ҳисобига тирикчилик қилиб келган.

Бугун эса инсонпарварлик ёрдами кўрсатиб келаётган халқаро ташкилотлар: **«Толибон» гуруҳи томонидан инсон ҳақ-ҳуқуқлари поймол этилса, хотин-қизлар тазйиқ остига олинса, биз ўзимизнинг шиор ва ғояларимизга хилоф равишда қандай қилиб ёрдам қўлини чўзамиз»,** деган масалани кўндаланг қўйишмоқда.

Энди ўзингиз тасаввур қилинг: тўқсон беш фоизи доимий даромад манбаига эга бўлмаган халқ бундан буён ниманинг ҳисобига рўзғор тебратади, бола-чақа боқади?! У шунча кўргуликдан кейин толиблар «қавм»ига хайриҳоҳлик назари билан қараши мумкинми сира?

9.Уруш оловини ёқаётганлар...

Уруш ва ихтилофлар неча юз минглаб афғонларни жувонмарг қилди, ҳаётни буткул издан чиқарди. Шаҳар ва қишлоқлар култепага айланди. Энди, осойиш қарор топган тақдирда ҳам мамлакат яна ўз қаддини ростлаб олиши учун озмунча куч, озмунча вақт кетмаса керак?!

Тожикистон-чи?

Қайд этилишича, кейинги олти йил ичида мамлакат иккинчи жаҳон урушида жудо бўлганига нисбатан кўпроқ қурбон берган. Улар орасида миллатнинг гуллари, ҳали ўн гулидан бир гули очилмаган ёш-яланглар, ҳатто нима бўлаётганини англаб етмаган мўмин-мусулмонлар бор эди. Хўш, бу қурбонлар ким учун, нима учун эди? Хўжалик тизими тамоман издан чиққан, заиф, одамлар амал-тақал қилиб кун кечириш учун ўзларини ўтга-сувга уришмоқда.

Уруш инсониятга ҳеч қачон яхшилик олиб келмаган. Асримизнинг буюк ёзувчиси, «Алвидо, қурол!» асарининг муаллифи Эрнст Хемингуэй уруш ҳақида шундай дейди: **«Мен кўп урушда қатнашдим, шунинг учун бу масалада ғаразим қаттиқ, ҳатто жуда ҳам қаттиқ. Мен онгли суратда шу фикрга келдимки, урушларда жанг қилаётган одамлар дунёдаги энг ажойиб одамлардир, фронтнинг оловли қисмларига кириб борганинг сари бундай ажойиб одамларга кўпроқ дуч кела бошлайсан. Лекин урушни бошлаганлар, унинг оловига яна олов ташлаб турганлар иқтисодий рақобатдан, фойда ундиришдан бошқа нарсани ўйламайдиган тўнғизлардир. Мен урушда бойлик орттирганлар, уруш оловини ёққанлар урушнинг биринчи кунларидаёқ мамлакат фуқароларининг мухтор вакиллари томонидан отиб ташланмоғи зарур, деб ҳисоблайман...»**

10. Тикланиш жараёнидаги уринишлар

«Ислом миллий анъаналарининг, ислом маданиятининг Тикланиш жараёни исломни ташқаридан ҳар қандай «импорт» қилишдан воз кечиш, исломга сиёсий тус бериш ва сиёсатга ислом руҳини бахш этишдан воз кечиш тўғри эканлигини кўрсатди», — дейди Ислом Каримов. Шу «импорт»га банди бўлиб қолган ақидапарастлар ўз халқи бошига келтирган кулфат бу фикр асосли эканлигини яна бир бор тасдиқлайди.

XX асрга келиб қўрқмай-нетмай ислом таълимоти номидан иш кўриш, ўз давлати сиёсатини ислом воситасида «экспорт» қилиш, шу йўлда турли хил фитна уюштириш, бузғунчилик ҳаракати кескин кучайди. Бунга сабаб — ер юзидаги мусулмонлар яшайдиган қатор мамлакатлар бу даврга келиб истибдоддан халос бўлди ва ўзининг келажак йўлини белгилай бошлади.

Шундай вазиятда тетапоя давлат ички сиёсатига, ҳокимиятга тажовуз қилиш замиридан кўнгилдаги бузилиш — худбинлик ва хурофот, мустабидлик, яъни кўпчилик устидан ҳукмронлик қилиш майлидан бўлак бирон-бир мақсадни топиб бўлмайди.

Исломда Қуръони карим ва Пайғамбаримиз суннатлари асосидаги ҳукмлар, яъни қонунлар мажмуаси шариат дейилади. Шуни ҳам унутмаслик кераки, Пайғамбаримиз Муҳаммад алайҳис-с-салом яшаб ўтган даврдан буён қарийб ўн уч аср вақт ўтди. Табиийки, ваҳҳобийлар татбиқ этишга уринаётган ўша давр удумлари, турмуш тарзи, дунёқарашни адо этиш учун бугун шарт-шароит ўзгарган. Шунингдек, ислом оламида шариат ҳукмига лойиқ кўрилган ижмоъ ва қиёс тушунчаси мавжуд. Унга кўра, динга амал қилувчилар ўртасида шариат қоидалари ҳукми хусусида ихтилоф чиқса, уламолар кенгашиб, янги фатво жорий этишган. Шу фатво шариат ҳукми мақомида бўлган. Яъни, диний ихтилофлар, ҳокимият учун адолатсиз кураш (дейлик, Халифа Язид фаолияти каби) азалдан бўлиб турган. Аммо маълум бир диний оқим сифатида алоҳида ҳаракат қилиш бирор-бир қоидада айтилмаган.

Ғаффор ҲОТАМОВ,
Собир ЎНАР,
Шодиқул ҲАМРОЕВ.

МАКТУБЛАРДА ЭЛ ОВОЗИ

Кундалик ҳаётимиз муҳим янгиликлар, воқеа-ҳодисаларга бой. Биз уларни матбуот саҳифасига олиб чиқишда жойлардаги мухбирлар, жамоатчи фаолларга таянамиз. Турли касб ва ёшдаги кишилар «Халқ сўзи» газетасини омманинг яқин ҳамкори, ишончли ёрдамчиси сифатида эътироф этиб, мамлакатимизда амалга оширилаётган хайрли ўзгаришларни таъкидлаган ҳолда муҳим таклиф ҳамда истакларни баён қиладилар, ўз фикр-мулоҳазалари билан ўртоқлашадилар. Газетамизга бўлган бундай эътибор, шубҳасиз, бизни мамнун этади, ижодий изланишларга чорлайди.

1997 йил мобайнида таҳририят жойлардан турли мавзуларда 2000 тага яқин хат-хабар олди. Шунинг 696 таси ариза-шикоятлардир. Олинган хат-хабарларнинг аксарияти газета саҳифаларида чоп этилди. 400 дан зиёд муштарийларга турли масалалар юзасидан амалий ёрдам кўрсатилди. Мутасадди раҳбарларнинг айби ва бепарволиги билан 123 та шикоятга ҳалига қадар жавоб олинмаган. Биз масъул жанобларга мурожаат этиб, текшириш натижалари ҳақида таҳририятни хабардор қилишларини сўраймиз. Ҳар бир хат, ҳар бир шикоят «Халқ сўзи» назоратидадир. Мактуб ортида инсон, унинг тақдири турганлигини унутмайлик.

ШУКРОНА

БУ КУНЛАРГА КИМЛАР ЕТДИ...

Яқинда қизиқ бўлди. Кўча бўйидаги ўриндиқда дам олиб ўтиргандим. Бир гуруҳ болакайлар одоб билан салом бериб ўтишди. Ҳаммасининг қўлида бир хилдаги чиройли папка.

— Баракалла, кўп яшанглар, — дедим дуога қўл очиб. — Мактабдан келаяпсизларми, чироғларим? Бу, папкаларинг жуда аломат экан-ку!

Болаларнинг тетикроғи ички ғурур билан жавоб қилди:

— Буни бизга Президент бобомиз совға қилган!

Ростини айтсам, ғалати бўлиб кетдим. Аъзойи баданимни ҳаяжон чулғади. Давлатимиз раҳбари Мустақиллик тенгдоши бўлган биринчи синф талабаларига ўқув қуроллари совға қилгани ҳақида эшитгандим. Аммо ўшанда бу тадбир замиридаги катта ҳақиқатни тўла англамаган эканман. Болакайлар чеҳрасида акс этган бир дунё қувонч ва ифтихор аломатларини кўриб, эзгуликнинг умри боқийлигига, келажак авлод қалбида миллат руҳи камол топаётганига имон келтирдим. Буни мамлакатимизнинг эртанги куни ҳақидаги амалий ғамхўрлик, деса бўлади.

Юқоридаги воқеани нима учун эсладим? Ёмонни кўрмагунча яхшининг қадрига етмоқлик душвор. Шўро тузуми бизни итоатгўйликка ўргатди, табиий заҳираларга бой жафокаш юртимизни текин хомашё базасига айлантирди. Ўша йиллари маънавий қадриятлар у ёқда турсин, ҳатто она тилимизни ҳам унутаёзгандик. Баъзи бировлар собиқ иттифоқ даврида яратилган сунъий «тўкинчилик»ни қўмсаб, оҳвоҳ қилишади. Одамзод ҳаётда фақат қорин учун яшамайди-ку, ахир. Ейишга миннатли нонинг бўлса-ю, ўз юртинг ва иродангга ўзинг эгалик қилолмасанг, бундан даҳшатлироқ қисмат йўқ. Қуллик халқнинг руҳини синдиради, адолат ва ҳақиқатни тан олмайди. Биз, бугун ёши бир жойга борган кексалар «қизил офат»нинг нималигини яхши биламиз. Ўзбекнинг овозига биров қулоқ солмас эди. Мен ўзим ноҳақликка учраб, Москвагача борганман, не-не эшикларга бош урганман. Нажот йўлини тополмай, касалликка чалиндим ва охир оқибат бир кўзимдан жудо бўлдим...

Мана, асорат йиллари ортда қолди. Яратганга минг қатла шукр, эндиликда мамлакатимиз озод, мустақил. Жаҳонда ўз ўрнини топиб, кун сайин куч-қувватга тўлаяпти. Бағримиз бут. Олисроқ юртга борсак, фахр билан «Ўзбекистон фуқаросиман», деб айта оламиз. Янги рўзғорни оёққа қўйиш, бозор иқтисодиётига ўтиш осон иш эмас. Айрим шахслар бундан фойдаланиб, турли ноқонуний йўллар билан чўнтагини қаппайтиришга ҳаракат қилаяпти. Шу ҳам инсофданми, ахир. Савдо-тижорат ҳалол бўлсин, унга қинғирликни аралаштирмайлик.

Мустақиллик — улуғ иноят. Бу кунларга кимлар етди, кимлар етолмади. Юртимизнинг келажаги ўз қўлимизда экан, унинг равнақи йўлида ғайрат ва ҳимматимизни аямайлик. Ана шунда кўксимиз янада баланд бўлиб, дастурхонимиздан қут-барака аримайди.

М. ТОЖИБОЕВ,
Андижон шаҳри,
нафақахўр.

Поп туманидаги Фахритдиновлар оиласини Наманган вилоятида кўпчилик танийди ва ҳурмат қилади. Бунга сабаб шуки, оила бошлиғи Раҳматулло бобо қаерда ва қайси лавозимда меҳнат қилмасин, ўзига ишониб топширилган вазифани сидқидилдан бажарди, ҳалол меҳнат қилди. У фарзандларини ҳам эл-юрт ишига қайишадиган қилиб тарбиялади. Бугун Раҳматулло бобо нафақат фарзандларининг, балки маҳалла-кўйининг ҳам маслаҳатгўйи, суюкли кишисига айланган.

***СУРАТДА:* Раҳматулло бобо Фахритдинов кенжа ўғли Адҳамжон билан**

Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛОВ олган сурат.

ТАКЛИФ

«ОИЛА БОҒИ» ТАШКИЛ ЭТИЛСА...

Халқимизнинг миришкорлиги азалдан маълум. Қақраб ётган чўлу биёбонларда бунёд этилган боғ-роғлар, обод ва кўкаламзор гўшалар инсон иродаси ҳар нарсага қодирлигидан далолат беради. Аслида наботат дунёсида ҳар бир дарахт, ҳар бир гиёҳнинг ўз ўрни бор. Биз табиат мувозанатига путур етказишни эмас, унинг чиройига-чирой, бойлигига-бойлик қўшиш йўлларини ўйласак, хўп савоб иш бўларди. Бу она табиат олдидаги бурчимиздир.

Эшитишимизга қараганда, Хитойда битта дарахтни қўпоришдан аввал бешта ниҳол экиб ўстириш урф саналаркан. Мана, баҳор эшик қоқмоқда. Ҳадемай табиат уйғониб, дала-қирлар яшилликка бурканади. Ҳамма жойда яхши ният билан кўчат экишга киришилади. Шу муносабат билан бир таклифни ўртага ташламоқчи эдим. 1998 йил — мамлакатимизда Оила йили деб эълон қилинди. Оиланинг муқаддаслиги ва жамиятда тутган ўрни ҳақида тўхталиб ўтирмоқчи эмасмиз. Буни ҳамма яхши билади. Эзгуликнинг катта-кичиги йўқ. Оила йилидан хотира сифатида меҳнат жамоаларида, маҳалла, қишлоқ ва овулларда мўъжаз боғлар барпо этилса...

Уларни шартли равишда «Оналар боғи» ёхуд «Оила боғи» деб номлаш мумкин. Бу хайрли ишни амалга ошириш учун жойларда куч ва имконият топилади, деб ўйлайман. Фақат хоҳиш ҳамда ташкилотчилик бўлса бас. Энг муҳим жиҳати — «Оила боғлари» кейинчалик оналар ва болалар дам оладиган, оилавий тантаналар ўтказиладиган кўнгилли масканга айланиб қолса, ажаб эмас.

Матқурбон ИСКАНДАР ўғли Муҳаммадшариф,
Қўшкўпир тумани.

ДИЛ ИЗҲОРИ

КЎРГАН БОШҚА ЭКАН

Тошкентдаги «Чинобод» санаторийси ҳақида илгари ҳам эшитгандик. Янги йил бошларида хоразмлик Ш. Собиров, К. Қурёзов, Қ.Солиев билан бирга ушбу сиҳатгоҳда даволанишимизга тўғри келди. Эшитган бошқаю, кўрган бошқа экан. Бу ерда яратилган шарт-шароитга ҳавас қилса арзийди. Даволаниш хоналари замонавий тиббиёт ускуналари билан жиҳозланган. Айниқса, шифокорларнинг меҳрибонлигию одамохунлигини айтмайсизми?

Муолажа муддати тугаб уйга қайтарканмиз, дилимизда уларга нисбатан миннатдорчилик туйғуларини ҳис этдик. Н. Зуфаров, Г.Муҳаммадиева, Абрамов, Носиров каби шифокорлар даволанувчилардан илиқ сўзи, ёрдамини аямади. Биз билан бирга муолажа олган ҳар бир киши ушбу фикрларни тасдиқлаши мумкин. Намунали хизмати, инсоний меҳр-муруввати учун сиҳатгоҳ жамоасига қалб ташаккуримизни билдирамиз.

М. ДЎСЧОНОВ,
Ҳазорасп туман қишлоқ ва сув хўжалиги бошқармаси мутахассиси.

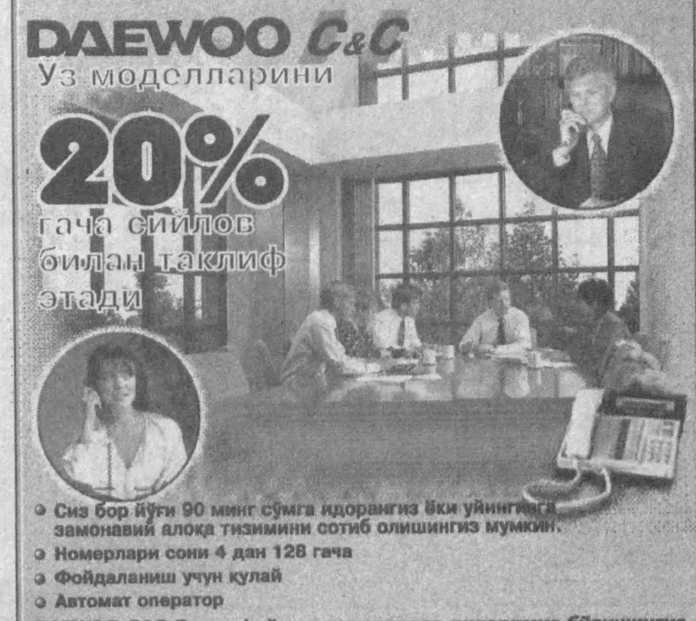

• Сиз бор йўғи 90 минг сўмга идорангиз ёки уйингизга замонавий алоқа тизимини сотиб олишингиз мумкин.
• Номерлари сони 4 дан 128 гача
• Фойдаланиш учун қулай
• Автомат оператор

DAEWOO C&C Сизга фойдали шартларда дилеримиз бўлишингиз учун имкон беради. Харидингизни уч кун ичида етказиб бериш кафолатланади

DAEWOO C&C

Дилерларимиз:
Ҳожабек-Д Нукус ш. тел.:(36122)7-57-59, 2-43-40,
OMNI-Telecom тел.:(3712)79-85-47, 79-85-67, факс:(3712)79-88-02
Райҳоной Андижон ш. тел.:(3742)24-28-01
Беш ёғоч тел.:(3712)40-42-33, 45-62-36
Саркор-Телеком тел.:(371)132-10-28
ООО «Маркетинг маркази» тел.:(3712)65-26-44
Артамонов тел.:(3712)55-31-39
Нур-Альфа тел.:(3712)45-98-21, 45-76-49
Нодир Истеъдод тел.:(371)162-01-43, 189-46-13
ЭксПРО Фарғона ш. тел.:(3732)26-95-89
DIGITAL TECHNOLOGY Урганч ш. Тел.:(36222)5-44-40.

Тел.: (371) 132-07-20, 132-07-21, 132-07-22, 68-13-15, 68-88-00, 68-13-69, 68-14-26. Факс: (371) 183-83-31
Дўконлар тел. (371) 144-76-56, 144-77-20, 144-77-21
Манзилимиз: Тошкент шаҳри, Пушкин кўчаси, 59 (7 қават)

ҚЎНҒИРОҚ ҚИЛИНГ: СИЗНИ АЛОҲИДА ИМТИЁЗЛАР КУТМОҚДА.

Реклама ва эълонлар 136-09-25

ЕНГИЛ АВТОМОБИЛЬ СОТИБ ОЛИШ ОРЗУСИДА ЮРГАН ҲАМЮРТЛАР!

Биз Сизларга бир умр эсда қоларли, унутилмас совға тайёрладик. Андижон «Автотеххизмат» ҳиссадорлик жамияти «ЎзДЭУ авто» қўшма корхонаси томонидан ишлаб чиқарилаётган автомобилларни кенг тарғиб қилиш ва улар сотувини яхшилаш мақсадида лотерея ўйини ташкил этишга қарор қилди. Мазкур ўйинда шу йилнинг 1-мартидан 20-декабрига қадар нақд пулга ва пул ўтказиш йўли билан сотилган автомобилларнинг счёт маълумотномалари (ҳисоб-рақамлари маълумотлари) қатнашади. Ютуққа 3 та «ТИКО» автомобили ажратилган. Корхонамизда шу йилнинг 1-март кунидан бошлаб сотилган ҳар бир автомобилнинг эгаси лотерея ўйини қатнашчиси ҳисобланади. Мабодо Сиз лотерея ўйинида қатнаша олмасангиз ютуқ чиққудай бўлса, Сизнинг номерингиз матбуот орқали эълон қилинади.

АЗИЗ ҲАМЮРТЛАР! АВТОМОБИЛЛАРИМИЗНИ СОТИБ ОЛИНГ ВА АЖОЙИБ ЮТУҚҚА ЭГА БЎЛИНГ. СИЗЛАРГА ОМАД ЁР БЎЛСИН.

Андижон «Автотеххизмат» ҳиссадорлик жамияти.

ТАҲРИРИЯТГА ХАТ

«ҒОЛИБ»ДАГИ ҚОЛОҚЛИКЛАР

Мустақил тараққиёт йўлини танлаган мамлакатимизда амалга оширилаётган ўзгаришлар ҳар биримизни мамнун этади, эртанги кунга комил ишонч билан қарашга руҳлантиради. Бозор муносабатларига асосланган янги иқтисодий шароитда кишилар дунёқарашини ўзгартириш, мавжуд муаммоларни ҳал этиш осон кечаётгани йўқ, албатта. Кейинги йилларда Президентимиз ва ҳукуматимиз томонидан маънавият, ҳуқуқий тарбия масалалари, жамиятда қонун устуворлигини таъминлашга қаратилган қатор фармонлар, қарорлар қабул қилинди. Афсуски, ҳамма жойда ҳам улар ўзининг тўлиқ акс-садосини топмаётир.

Зомин туманидаги Тошкесган қишлоқ фуқаролар йиғини ҳудудида бир неча минг киши истиқомат қилади. «Ғолиб» ижара-ширкатлар бирлашмаси ҳам ана шу ерда жойлашган. Хўжаликнинг ночор иқтисодий аҳволи ҳақида гапирмай қўя қолайлик. Раҳбарларнинг кўнимсизлиги ва масъулиятсизлиги оқибатида қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариши издан чиқди, бир вақтлар тонна-тонна ҳосил берган ер таркиби бузилди.

Бу ҳам етмаганидек, ҳуқуқ ва ахлоқ, тарбия масалаларига панжа орасидан қаралмоқда. Мактаб билан оила, маҳалла билан жамоат ташкилотлари ўртасидаги ҳамкорликни мустаҳкамлаш ҳеч кимнинг хаёлига келмаётир. Маҳаллий ҳокимият — қишлоқ фуқаролар йиғинининг бор-йўқлиги сезилмайди. Шу сабабли бўлса керак, қишлоғимизда ичкиликбозлик каби иллатлар камаймаётир.

Кейинги олти-етти ой давомида Тошкесган ҳудудида ўнга яқин нохуш ҳодиса содир бўлди. Яқинда Н. ва Р. исмли икки ҳамқишлоғимиз мастлик устида жанжаллашиб қолишади. Можаронинг охири пичоқбозлик билан тугайди. Оқибатда бири ҳаёт билан видолашди, иккинчиси эса ҳозир қамоқда. Икки ўртада вояга етмаган 14 бола тирик етим бўлиб қолди. Шуларнинг тақдирига ачинасан киши. Агар қишлоқ фаоллари, жамоатчилик вакиллари ўз бурчларига виждонан ёндошганларида, юқоридаги каби фожеалар содир бўлмасмиди...

Республикамизда соғлом турмуш тарзини қарор топтириш, аҳолининг ҳуқуқий саводхонлигини ошириш юзасидан кўпгина хайрли ишлар амалга оширилмоқда. Очиғи, биз бу масалада ҳам мақтана олмаймиз. Яқин ойлар ичида ҳуқуқий мавзуда бирон тадбир, суҳбат ёки учрашув ўтказилганини ҳеч ким эслолмайди.

Қишлоқ фуқаролар йиғини ташкил этилганига уч йилдан ошди. Аммо тилга олса арзийдиган бирон амалий иш қилингани йўқ. Қишлоқ оқсоқоли Д. Абдурасуловга турмуш маданиятидан сўз очсангиз, пешонаси тиришади. Тозалик ва озодалик ҳолати эътибордан четда. Кўчалардан юргани уяласан киши. Аксарият кишилар шахсий молларини ташқарида сақлашга одатланган. Дарвозахоналар олдида уюм-уюм гўнг, ғўзапоя ғарамлари... Қишлоқ оқсоқолининг эса парвойи палак. Ҳар ким ўз хоҳлаганича иш тутса, белгиланган тартиб-қоидаларга риоя қилмаса, у ҳолда маҳаллий ҳокимиятнинг таъсир кучи қаёқда қолди?

Чироқ кўтарган одам ҳеч қачон орқада юрмайди. Ҳа, халқ ардоғига сазовор бўлиш осон эмас.

М. ФОЗИЛОВА,
Зомин туманидаги «Ғолиб» жамоа-ширкат хўжалиги.

ТУМАН ҲОКИМИНИНГ ЖАВОБИ

Ҳақиқатан ҳам Тошкесган фуқаролар йиғини ҳудудида газетхон М. Фозилова хатида келтирилган бир қатор нохуш ҳодисалар содир бўлган. Бунинг талайгина сабаблари бор. Тошкесган аҳолиси асосан Найман ва ҳозирда деярли тугатилган Ургутобод қишлоқлари фуқароларидан ташкил топган бўлиб, бу ерда Зомин, Ғаллаорол, Бахмал туманлари, шунингдек, бошқа вилоятлардан келган кишилар истиқомат қилишади. Қишлоқ ҳудудида жойлашган ягона хўжалик — «Ғолиб» ижара-ширкатлар бирлашмаси кейинги йилларда қолоқлик даражасига тушиб қолди. Пахта ва бошқа қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари тайёрлаш режалари муттасил бажарилмай келмоқда. Шунинг оқибатида хўжалик иқтисодий жиҳатдан ночорлашиб, қишлоқ меҳнаткашлари ҳаётидаги ижтимоий муаммоларни ўз вақтида ҳал этиш имконияти бўлмаган.

Қолаверса, 1991 йилдан бери «Ғолиб»да 7 марта раҳбар алмашганини ҳам эслатиб ўтмоқчимиз. Биргина ўтган йилнинг ўзида бошқарув раислигида уч киши ишлаган. Бу жараён, яъни раҳбарликдаги кўнимсизлик хўжалик ҳудудидаги ижтимоий вазиятга салбий таъсир кўрсатганлиги шубҳасиз.

Тошкесган қишлоғида юзага келган ташвишли аҳвол туман ҳокимлигида, «Ғолиб» жамоа хўжалиги раҳбар ва мутахассислари, фаоллари, А. Яссавий номли 37-мактаб жамоаси ўртасида муҳокама қилинди. Хат муаллифи М. Фозилова билан шахсан суҳбат ўтказилди. «Ғолиб» жамоа хўжалиги 1998 йилда санация режасига киритилган. Ўтган йил ноябрь ойидан бошлаб, хўжаликка малакали мутахассис Тўлқин Каримов етакчилик қилмоқда. Шунингдек, турли соҳаларда банд бўлган бош ва ўрта бўғин кадрларидан асосий қисми алмаштирилди.

Президент фармонлари ижросини таъминлаш, аҳоли билан иш юритишда йўл қўйган камчиликлари учун Тошкесган қишлоқ фуқаролар йиғини раиси Д. Абдурасулов ўз вазифасидан озод этилди.

П.СОИБНАЗАРОВ,
Зомин тумани ҳокими.

ТАШКИЛОТ

Лак-бўёқ маҳсулотларини энг арзон нархларда сотади.

1. Цинкли оқ бўёқ	1 кг.	135 сўм.
2. Ёғли кўк бўёқ	1 кг.	130 сўм.
3. Ёғли пол бўёғи	1 кг.	125 сўм.
4. Шифт учун қизил-жигарранг бўёқ	1 кг.	125 сўм.
5. Оқ эмаль	1 кг.	210 сўм.
6. Пол эмали	1 кг.	195 сўм.
7. Кўк эмаль	1 кг.	200 сўм.
8. Олифа	1 кг.	120 сўм.

Улгуржи харидорлар учун нархлар 5% арзонлаштирилган.

Тел./факс (8-3712) 79-85-13, 79-82-12

Ўзбекистон Республикаси прокуратураси жамоаси республика прокуратурасининг масъул ходими А. Қ.Тўраевга онаси **Машит ТЎРАЕВА**нинг вафот этганлиги муносабати билан унинг оила аъзоларига ва қариндошларига чуқур таъзия изҳор этади.

«Ўзбеккино» Давлат-акционерлик компанияси жамоаси Ўзбекистон халқ артисти **Тамара НАЗАРОВА**нинг вафоти муносабати билан унинг оила аъзолари ва яқинларига чуқур таъзия билдиради.

«Ўзбеккино» Давлат-акционерлик компанияси жамоаси Ўзбекистон халқ артисти **Замира ҲИДОЯТОВА**нинг вафоти муносабати билан унинг оила аъзолари ва яқинларига чуқур таъзия билдиради.

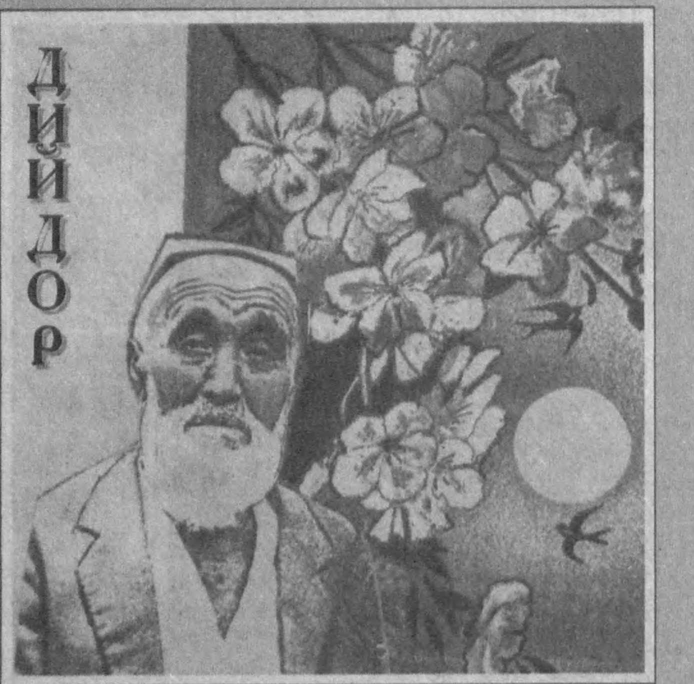

БОЙЧЕЧАКНИ СОҒИНГАН БОБО

Марғилонда Ҳабибулло Зоҳид деган «афғончи» йигит бор. «Қизил империя»нинг мудҳиш хунрезликлари туфайли у ҳам 80-йилларда уруш тегирмонига тушиб... икки оёғидан айрилиб қайтган. Лекин тўрт мучаси соғ айримлардан кўра, бугун кўпроқ савоб ишларга бош-қош бўлаётганлардан бири шу Ҳабибулло десам, ишонаверинг.

Яқинда айтиб қолди: «105 ёшга кириб ҳам ҳали «қаримаган» бир оқсоқолни зиёрат қилсак?» Фарғона водийсининг Фарғона туманида Миндон деган қишлоқ борлигини кўп эшитгандим. Бу тоғли гўшада бунчалар ғаройиб табиатли инсонлар яшашини кўриб янада ҳайратда қолдим.

Ўша куни энди оқшом чўкаётганда Муҳаммаджон ота Зикриёевнинг ҳовлисига кириб бордик. Ҳабибулло ҳожи остонадан ўтганидаёқ, унинг овозини таниган отахон секин қўзғалдилар. Кенжа ўғли Аҳрорбек хижолат оҳангида ёзғирди: «Озгина шабадалаб қолувдилар. Дўхтир чақирсак койийдилар. Юз йилдан бери бирон дори ичмаган, нина санчилмаган танамга озор етказманглар, деб. Шунга ётувдилар».

Отахон билан қучоқлашиб кўришдик. Бир пайт... ташқарида ғала-ғовур овозлар келди. Сўнг болакайларнинг:

Бойчечагим бойланди,
Қозон тўла айронди.
Айронингдан бермасанг...

деган жўровозли қўшиғи янграли. Мен ҳожига қарадим. У кулди. Отахон бўлса ўртанча ўғли Олимжон акага имо қилди: «Ма, шу тугунчани очиб, ул-бул нарса улаш. Уч-тўрт сўм ҳам беринглар. Кейин кўр-чи, қўлларида бойчечаклари борми?»

Барибир ҳайратимни яширолмадим. Аҳрорбекдан сўрадим: «Ҳали ҳаммаёқда қор-ку, ахир? Отангиз бўлса бойчечак сўраяптилар?» У кулимсираб секин дераза пардасини кўтарди-да, қўлимга сув тўла пиёлага солиб қўйилган бойчечакларни тутқазди. Ва изоҳ берди: «Биз тарафларда қор кўп ёғади. Аммо ўнгирларда салгина эриш бошланса, бойчечаклар очилади. Кечаям ўғилларим Абдихалил билан Абдувоситлар бойчечак териб келишди. Ҳар куни сўрайдилар. Нега дейсизми? Аввал юз-кўзларига суртадилар. Сўнг «Эй бор Худоё, шу кунларга етказганингга шукур. Бойчечакни кўрдим, энди яна яхши кунлар бошланади» дея дуо қиладилар.

Муҳаммаджон ота сўраб қолдилар.:

— Тошканда яшайсизми, болам?

Бош силкийман.

— Мен у ёққа 22 марта бориб келганман. Акмал неварам айтади, опоқ, энди адашиб кетасиз. Жуда ўзгариб кетган. Шу гаплари ростми унинг?»

«Рост ота, сиз кўрган пойтахт, айниқса олти йил ичида бутунлай қайтадан бунёд бўлди» дея изоҳ бераман ва катта шаҳардаги оламшумул ўзгаришлар ҳақида гапирдим. Отахон эса бошларини сарак-сарак қилиб «Оллоҳга шукур» деб дуо қилиб ўтирдилар.

Асли математика фани муаллими, ҳозир нафақада бўлган Олимжон акадан сўрадим: «Отангизнинг паспортларида нечанчи йили туғилганлари ёзилганми?» «Менимча шўролар замонида берилган, шекилли. Аниқ ёшлари ҳозир 100 да. 1888 йили туғилганлар. Лекин ўзларининг ҳисоблари бўйича 105. «Нега энди?». «Ўзларидан сўранг...»

БОБОНИНГ ҲИКОЯСИ:

— Мен мактаб кўрмаганман, ўғлим. Саводим йўқ. Аммо шуни биламанки, ҳар ўттиз йилга бир ёш қўшилади. Менда сал кам уч ярим ёш «қўшимча» бор. Бир юзу уч яримми, энди она қорнидагиниям ҳисобланг. Бу йил насиб этса, юз бешинчи баҳорни кутаяпман.

Ҳар куни келмаса 20-30 чоғли одам кўргани келади. Гоҳо толиқиб қоламан. Бу болаларни сўраманг. Э, ҳеч ҳисоби йўқ. Гоҳо 50-60 га кирганлар ёки бўй йигитлар «опоқ, бизга нима берасиз?» деб сўрайди. Шунда «мендан эмас, болаларим Худодан, Яратгандан сўранглар, мендан дуо оласизлар, Тангридан эса ризқ-рўз», дейман.

Умримнинг ярми тоғда ўтди. Бозорларни кўп кўрдим. Фарғонада дўкон очтириб, гўшт сотдим ҳам. Лекин қирқ йил гўшт сотиб, бозорга аралашиб, қирқ пайса ўғирлик қилмадим. Уч-тўрт йил аввалги воқеани айтиб берай. Фарғона шаҳар бозорига ҳоким келди. Одамлар опоқ, сиз бизнинг дардимизни айтинг, ҳозирги кўп қассоблар қаллоб бўп кетди, фақат алдайди, дейишди. Охири ҳокимга очиқ гапни айтдим. Ўғлим, шу бозорда 84 нафар қассоб бор экан. Илтимос, шуларни бир тарозисини текширтир, улус норози бўлаяпти, дедим. Орадан икки-уч кун ўтиб... эшитдим: қатор тарозиларга 200 грамм «ўғри» тош ёпиштирилган экан. Ҳозирам болаларим, невараларимга тайинлайман, аввал қассобнинг тарозисини кўринглар, кейин гўштини. Икки ойдан ошди бозорга бормай қўйдим...

Отангиз толиқиб қолдиёв, деган маънода Олимжон акага қарадим. У киши бўлса бош силкиди: «Қайда, эртадан кечгача одам аримайди. Яна фақат ўзлари сўзлайдилар». Отахон ёнига 6 ёшли невараси Абдувоситни чорлади: «Чой-пойга қараб турибсизми?»

Аҳрорбек бўлса бизга ўғлини ишора қилиб, кулиб-кулиб шундай деди: «Дадамнинг ғалати феъли бор-да. Кейинги пайтда бизларнинг олдимизда овқат емайдилар. Чиқиб кетганимиздан кейин шу невараларини чақирадилар. «Дадангизлар кетишдими, энди овқат еймиз» дер эканлар. Билмадим, ҳозир ёш болаларга жуда ўрганиб қолдилар. Кун бўйи ўтиришсаям қизиқ-қизиқ ҳикоялар айтиб берарканлар. Бизлар билан эса жиддий сўзлашадилар. Гоҳо койиб ҳам қўядилар».

Яна бобони суҳбатга чорладим.

— Отахон, кўплар узоқ умр кўришнинг бирон сири бормикан? — деб ўйлайди. Сиз бунга нима дейсиз?

— Аввало Худога шукур қилиш керак. Боя айтдим, ярим умрим далада, тоғда ўтди. Лекин ҳали шу кунгача бировнинг дилини оғритмадим. Юз йил яшаб оғримаган бошим кечагина сал шамоллаб қолиб оғриди. Асабни асраш керак, асабни. Шунча йил яшаб, гина-кудурат сақламадим. Суханим тоза бўлди. «Сиз» оғзим «Сен» га бормади.

— Қандай овқатлар истеъмол қиласиз?

— Фақат қўй гўшти, қўй ёғида тайёрланганларини. Гоҳо чала куйдирилган жиззани. Лекин танлаб ейман. Тўғри келганини еёлмайман. Умримда ичмаганман, чекмаганман. Ноннинг садағаси кетай, аммо унияи кам истеъмол қиламан. Мева-чевани канда қилмайман. Кўп яшашнинг сири одамзотнинг ўзига боғлиқ. Дўхтирлардан танишим оз, чунки ҳеч ишим тушмаган. Ният қиламан, тушмасин ҳам...

— Фарзандларингиз қанча?

— Саккиз нафар эди...

Ота «уҳ» тортдилар. Олимжон ака изоҳ берди: «Раҳматлик Комилжон акам 59 ёшида тўсатдан қазо қилди. Отам жуда қаттиқ изтироб чекди. 5 ўғил, уч қизмиз. Онамиз Нодирабиби ая 81 ёшларида дунёдан ўтдилар. Энг каттамиз Қорасоч опам — 77 ёшда»

— Неваралар қанча, ота?

— Ҳаммасини ҳовлига йиғиб санаш керак. Олтмишдан ошади-я, — дея кенжа ўғлига юзланди. Аҳрорбек бош қимирлатди.

— Чеваралар ўттизга етганмиш, эвараларим ҳам ўн бешдан ошибди.

— Эварадан кейин нима бўлади?

— Дувара дейдими ё бегонами, билмадим. Уч нафар эмиш...

Яна Ҳабибулло ҳожи отахонни қўзғади: «Опоқ, Ҳазрати Хизр бувани кўрганингизни айтинг...»

БОБОНИНГ ҲИКОЯСИ:

— Сизларга ёлғон-чўпчак бўлиб туюлади бу. Лекин менга чин. 41 ёшдайдим ўшанда. Биринчи ўғлим — раҳматлик Комилжоним туғилган. Бошим осмонда. Бешик тўйи ўтказиш учун тоққа ўтин тергани кетдим. Бир аравакаш ҳам топдим. Тоғда қаттиқ шамол. Зўрға юрамиз. Ёрқўтон деган жойга бордик. Аравакаш ярим йўлда қолди. Кутилмаганда бир чол тўхтатди. «Йўл бўлсин, ўғлим» деди. Қўрқиб кетдим. Чунки бу тарафларга ҳеч ким келмасди-да. Оппоқ соқолли, истараси иссиқ чол отдан тушиб, менинг арава қўшилган отимга ўтирди. Менам жим кетавердим. Юқорида яна Шўран деган дара бор. Ўтин мўл бўларди у тарафда. Уч жойга уюм-уюм қилиб ўтин йиғдим. Кейин аравага босмоқчи бўлувдим, ҳалиги чол ўзи оёқяланг бўлса-да, ўтинларни тиканларига қарамай аравага жойлайверди. Шамол эса учирай дейди. Охири йўлга тушдим. Чол қўлини дуога очганини биламан... кейин кўзимнинг олдида ғойиб бўлди. Орадан йиллар ўтди. Яна ўғиллар кўрдим. Энди эсласам, ўша нуроний чеҳрали отахон Ҳазрати Хизр экан...

Муҳаммаджон ота бир лаҳза жим қолди. Уйга сокинлик чўкди. Хўжа Ҳофиздан, Шоҳ Машрабдан байтлар хиргойи қилдилар. Олимжон ака «ҳа, дадамизнинг руҳлари тетик, кайфиятлари кўтарилса, ўз билганича шундай байтлар айтиб қоладилар», деб қўйди.

...Тун ярим бўлди. Ҳожини туртдим. «Бобой чарчаб қоладилар, қайтайлик». У бўлса ҳазил аралаш « э, нима деяпсиз, опоқ зерикиб қолганлар. Қанча гурунглашсак, шунча тетиклашадилар», деди. Охири ўғилларига айтдик. Аҳрорбек шивирлади: «Меҳмонлар қайтамиз, дейишяпти. Бир дуо беринг, энди». Отахон кулимсираб «Тошкангами, кеч бўп қолди-ку?» деб ҳазиллашди-да, икки қўлларини очиб дуо ўқидилар: **«Илоё, юрт омон бўлсин. Буғдойлар мўл, эл-улус ризқли, насибали бўлсин. Ҳаммангизни Худойим ўз паноҳида асрасин. Келаётган Наврўз — Йилбоши билан барчани табриклаб қўйинг...»**

Норқобил ЖАЛИЛ,
«Халқ сўзи» махсус мухбири.

Қадрли қизларимиз ва аёлларимиз!

Уяли алоқалар

BUZTEL GSM компанияси

Сизларни

8 Март - хотин-қизлар куни

билан табриклайди!

Сизларга катта бахт ва севги тилаймиз!

Диққат! 2-7 март кунлари сизлар учун

БАЙРАМ ЧЕГИРМАЛАРИ!

Ҳурматли аёллар, агарда Сиз 1998 йил 7 март куни бизнинг мижозимиз бўлсангиз, сизни бешта АЖОЙИБ СОВҒА кутади!

Адрес: 700000, Тошкент ш.,
"Ўзбекистон овози" кўч., 2,
"Ле Меридиан Тошкент"
меҳмонхонаси.
Телефонлар: (3712)
132 06 49, 132 06 48,
105 04 54, 105 04 64,
105 04 77, 105 04 66.

Бакри
Ўзбекистон
Телеком

Ҳамиша Сиз билан!

BUZTEL GSM BUZTEL GSM BUZTEL GSM

ХАЛҚ СЎЗИ • НАРОДНОЕ СЛОВО

Бош муҳаррир
Аббосхон УСМОНОВ

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

БЎЛИМЛАР:
Парламент 133-57-34;
Ҳуқуқ ва қонунчилик 136-07-94;
Иқтисодиёт 136-36-65;
Қишлоқ хўжалиги 136-37-85
Маънавият 136-35-60, 132-10-65;
Хатлар 136-29-89, 133-07-48;
Фан, туризм, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик 132-12-08;
Халқаро ҳаёт 132-11-15;
Котибият 133-10-28;
Эълонлар 136-09-25.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 0001
Буюртма Г — 01062, 42797 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган.
Қоғоз бичими А—2
Газета IBM компьютерида терилди ва операторлар Рустам АЗИМОВ ва Сергей ЛУКИН томонидан саҳифаланди.

МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Навбатчи муҳаррир — Н. Жалил.
Навбатчи — М. Йўлдошева.
Мусаҳҳиҳ — Ф. Усмонов.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41.
Босишга топшириш вақти—21.00 *Босишга топширилди:* 02.30. 1 2 3 4 5 6